

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Michala Mazance a soudců Mgr. Davida Hipšra a JUDr. Jana Passera v právní věci žalobce: **P. Č.**, proti žalované: **Česká advokátní komora**, se sídlem Národní třída 16, Praha 1, proti rozhodnutím žalované ze dne 2. 2. 2011, čj. 307/2011, ze dne 3. 2. 2011, čj. 309/2011 a ze dne 2. 2. 2011, čj. 311/2011, o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Městského soudu v Praze ze dne 31. 7. 2013, čj. 11 A 54/2011 - 45,

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e o d m í t á .**
- II.** Žádný z účastníků **n e m á p r á v o** na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

I.

[1] Podáním adresovaným Městskému soudu v Praze se žalobce domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 2. 2. 2011, čj. 307/2011, ze dne 3. 2. 2011, čj. 309/2011 a ze dne 2. 2. 2011, čj. 311/2011, kterým byli podle § 18 odst. 2 zákona č. 85/1996 Sb., o advokacii (dále jen „zákon o advokacii“) žalobci určeni k poskytnutí právní služby advokáti Mgr. Petr Bokotej, JUDr. Jan Mráz a Mgr. Tomáš Čapek.

[2] Žalobce při podání návrhu nezaplatil soudní poplatek. Městský soud jej proto vyzval k zaplacení soudního poplatku přípisem ze dne 1. 2. 2011, čj. 11 A 54/2011 - 5, a určil mu k tomu lhůtu 10 dní. Žalobce požádal o osvobození od soudních poplatků. Městský soud žalobci osvobození nepřiznal usnesením ze dne 8. 10. 2012, čj. 11 A 54/2011 - 24, a to z důvodu, že žaloba nemůže být zjevně úspěšná. Kasační stížnost žalobce proti tomuto usnesení Nejvyšší správní soud zamítl rozsudkem ze dne 14. 11. 2012, čj. 2 As 145/2012 - 10. Městský soud poté opětovně žalobce vyzval k zaplacení soudního poplatku přípisem ze dne 10. 12. 2012, čj. 11 A 54/2011 - 41, a poučil jej o tom, že nebude-li poplatek ve stanovené lhůtě zaplacen, bude řízení zastaveno. Uvedená výzva byla žalobci doručena dne 21. 12. 2012. Žalobce požádal o prodloužení lhůty k zaplacení poplatku, čemuž soud nevyhověl a odkázal na související judikaturu Nejvyššího správního soudu. Protože žalobce nezaplatil soudní poplatek ve stanovené lhůtě, městský soud řízení zastavil. Poznamenal také, že žalobce vzal žalobu proti rozhodnutí žalovaného čj. 309/2011 zpět, což by ve vztahu k tomuto rozhodnutí byl také důvod k zastavení řízení. Je však nutno preferovat zastavení řízení pro nezaplacení poplatku. Při zpětvzetí návrhu se totiž v souladu s § 10 odst. 3 zákona o soudních poplatcích vrací pouze část zaplaceného

poplatku. Soud by proto musel trvat na zaplacení soudního poplatku, aby mohl řízení zastavit pro zpětvzetí.

II.

[3] Žalobce (stěžovatel) brojil proti usnesení městského soudu kasační stížností, v níž vyslovil nesouhlas s postupem městského soudu

III.

[4] Nejvyšší správní soud předně připomíná, že opakovaně vyhodnotil okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje u soudu svá práva, jako projev svévolného a účelového uplatňování práva (viz např. rozsudek ze dne 8. 3. 2012, čj. 2 As 45/2012 - 11, všechna citovaná rozhodnutí jsou dostupná na www.nssoud.cz). Stěžovatel svá práva uplatňuje převážně zjevně šikanózním způsobem a nesoudí se veden snahou o meritorní řešení sporu, ale pro samotné vedení sporu (viz např. rozsudek ze dne 7. 6. 2012, čj. 2 As 82/2012 - 13).

[5] V evidenci zdejšího soudu je vedeno ke dni vydání tohoto rozhodnutí již více než 860 spisů, kde žalobce vystupuje v pozici stěžovatele či navrhovatele. Jen od počátku roku 2013 do 23. 9. 2013 napadlo k Nejvyššímu správnímu soudu 280 věcí, v nichž žalobce vystupuje jako účastník řízení, přičemž k témuž datu jich bylo vyřízeno, resp. rozhodnuto 214 (50 řízení bylo zastaveno, 30 věcí bylo odmítnuto, 83 zamítnuto, pouze ve 2 případech zdejší soud napadené rozhodnutí zrušil a vrátil věc krajskému soudu k dalšímu řízení, zbývající věci byly vyřízeny jiným způsobem). Z evidence zdejšího soudu je dále patrné, že množství žalobcem vedených sporů se v průběhu času zvyšuje. Pro srovnání lze uvést, že v roce 2008 bylo u Nejvyššího správního soudu vedeno „pouze“ 22 věcí, v nichž žalobce vystupoval jako účastník řízení, v roce 2010 to bylo 65 věcí a v roce 2012 již 312 věcí. Pouhá skutečnost, že stěžovatel vede takové množství sporů, přirozeně sama o sobě neznamená, že by jeho žádostem nemělo být vyhověno. Rozhodující je seriozita a stereotypnost stěžovatelem vedených sporů, spojená s opakováním obdobných či zcela identických argumentů.

[6] Stěžovatel vytkl městskému soudu především svévolný postup v řízení, neuvedl však námitky, kterými by se snažil vyvrátit rozhodný závěr městského soudu, že stěžovatel ani přes opakované výzvy neuhradil soudní poplatek. Nejvyšší správní soud nevyzval stěžovatele k odstranění vad kasační stížnosti, protože při předběžném posouzení zjistil, že v posuzovaném případě je stěžovatel opět veden snahou vést „spor pro spor“ (srov. zejm. usnesení ze dne 28. 2. 2013, čj. 8 As 130/2012 – 10, a usnesení Ústavního soudu ze dne 7. 6. 2013, sp. zn. I. ÚS 1632/13, jímž ústavní stížnost stěžovatele odmítl). Vznesené námitky prima facie nemohou být důvodné a kasační stížnost je zcela zjevně bezúspěšná.

[7] Navíc zdejšímu soudu je z úřední činnosti známo (srov. např. věci vedené pod sp. zn. 8 As 71/2012 nebo sp. zn. 8 As 79/2012, srov. také rozsudek ze dne 21. 3. 2013, čj. 8 As 7/2012 - 16), že neplněním výzev k zaplacením soudního poplatku a opakovanými žádostmi o osvobození od soudních poplatků stěžovatel rozehrává písemný „ping pong“ mezi ním a správními soudy, který prodlužuje řízení o žalobě nebo kasační stížnosti o několik týdnů až měsíců. Stěžovatel zpravidla požádá o osvobození od soudních poplatků a o ustanovení advokáta pro řízení o kasační stížnosti a následně o prodloužení lhůty k předložení plné moci udělené advokátovi, resp. o povolení splátek soudního poplatku. Nejvyšší správní soud však tyto žádosti zamítne z důvodu svévolného uplatňování práva stěžovatelem a jeho obstrukčnímu přístupu k vedení řízení (viz např. usnesení ze dne 8. 8. 2012, čj. 8 As 71/2012 - 13, a ze dne 4. 10. 2012, čj. 8 As 71/2012 – 22, která byla stěžovateli doručena a jejich obsah je mu proto znám). Výsledkem řízení pak obvykle bývá jeho zastavení pro nezaplacení soudního poplatku (srov. též výše uvedenou statistiku o počtu zastavených řízení). Tímto způsobem stěžovatel postupoval ostatně i v řízení před městským soudem v nyní posuzované věci, kdy v návaznosti

na výzvu k zaplacení poplatku za podanou žalobu požádal o osvobození od soudních poplatků, které mu soud nepřiznal. Následující usnesení o zastavení řízení pro nezaplacení soudního poplatku stěžovatel napadl další kasační stížností.

[8] Nejvyšší správní soud si je vědom znění čl. 36 Listiny základních práv a svobod, který zaručuje právo na soudní ochranu. Okolnosti, za nichž stěžovatel uplatňuje svá práva (a to zejména právo na soudní ochranu), však nelze považovat za výkon subjektivního práva v souladu s právním řádem. Chování stěžovatele naopak naplňuje znaky zneužití práva, které zdejší soud vymezil např. již v rozsudku ze dne 10. 11. 2005, čj. 1 Afs 107/2004 - 48, č. 869/2006 Sb. NSS. Zneužitím práva se rozumí „situace, kdy někdo vykoná své subjektivní právo k neodůvodněné újmě někoho jiného nebo společnosti; takovéto chování, jímž se dosahuje výsledku nedovoleného, je jenom zdánlivě dovolené“. K zákazu zneužití práva se vyjádřil také rozšířený senát, podle něhož zákaz zneužití práva představuje pravidlo českého vnitrostátního práva, včetně práva veřejného, které vyplývá z povahy České republiky jako materiálního právního státu založeného na určitých vudcích hodnotách, ke kterým vedle úcty ke svobodě jednotlivce a ochraně lidské důstojnosti patří mimo jiné i úcta k harmonickému sociálnímu řádu tvořenému právem a odepření ochrany jednání, které práva vědomě a záměrně využívá v rozporu s jeho smyslem a účelem. Zákaz zneužití práva je v jistém smyslu ultima ratio, proto musí být uplatňován nanejvýš restriktivně a za pečlivého poměření s jinými obdobně důležitými principy vlastního právního řádu, s nimiž se může střetnout (usnesení rozšířeného senátu ze dne 27. 5. 2010, čj. 1 As 70/2008 – 74, č. 2099/2010 Sb. NSS, a v něm uvedená judikatura). V této souvislosti lze rovněž připomenout rozsudek ze dne 30. 12. 2010, čj. 4 As 38/2010 – 43, ve kterém Nejvyšší správní soud poukázal na model fungování občanského sdružení, založený na opakovaném podávání žádostí o osvobození od soudních poplatků, tj. nákladů, které při jeho činnosti zpravidla vznikají a s jejichž vznikem musel vědomě počítat. Neexistují-li pro takové jednání legitimní důvody, je třeba jej považovat za zneužití práva zakotveného v § 36 odst. 3 s. ř. s. Uvedený závěr prošel testem ústavnosti u Ústavního soudu a obstál (viz usnesení ze dne 11. 5. 2011, sp. zn. I. ÚS 1131/11).

[9] Stěžovatel obecně zneužívá práva na soudní ochranu, jak bylo zmíněno výše, je veden snahou vést spor pro spor, nikoliv zájmem o řešení reálně existujících sporů. Podstatná je pak skutečnost, že toto zneužití lze dovodit i v nyní posuzované věci – a toto rozhodnutí tedy nevede k budoucímu paušálnímu odmítnutí jakéhokoli podání, jímž by se stěžovatel obracel na soud. Shora předestřený postup představuje pouze materiální korektiv formálního pojmání práva na soudní ochranu v souladu s principem ekvity (spravedlnosti) a bude vyhrazen zcela výjimečným případům, u nichž se běžný procesní postup bude jevit jako zcela neefektivní, a současně bude zcela zjevné, že kasační stížnost nemůže být úspěšná. V tomto ohledu tedy bude třeba dbát zvýšené opatrnosti a pečlivě se seznámit se skutkovými i právními okolnostmi případu stejně jako v ostatních věcech.

[10] Závěrem Nejvyšší správní soud dodává, že netrval na uhrazení soudního poplatku za kasační stížnost ani na povinném zastoupení stěžovatele, protože předmětem posouzení bylo rozhodnutí o zastavení řízení, ve kterém soud již dříve pravomocně rozhodl o zamítnutí žádosti o osvobození od soudních poplatků. Požadavek, aby stěžovatel dostal těmto povinností, by vedl k řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení o této kasační stížnosti a nesvědčilo by ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení (obdobně viz např. rozsudek ze dne 13. 9. 2007, čj. 9 As 43/2007 - 77).

[11] Z výše uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost odmítl podle § 46 odst. 1 písm. a) za použití § 120 s. ř. s. O náhradě nákladů řízení o kasační stížnosti Nejvyšší správní soud rozhodl v souladu s § 60 odst. 3 věty první za použití § 120 s. ř. s. tak, že žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, protože kasační stížnost byla odmítnuta.

P o u ě n í : Proti tomuto usnesení **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně 25. září 2013

JUDr. Michal Mazanec
předseda senátu